

Onderzoek naar herkomst gelden

In deze rubriek beantwoordt een (panel van) in- en/of externe deskundige(n) allerlei vragen van (kandidaat-)notarissen. Die kunnen gaan over arbeidsvoorwaarden, verzekeringen, de notariële praktijk of een ander onderwerp. Deze keer behandelen twee vertrouwensnotarissen een casus: een Nederlandse cliënt koopt een woonhuis. De koopsom wordt geleend door een offshore vennootschap waarvan de cliënt directeur is. Het geld wordt door de vennootschap overgemaakt naar de derdengeldenrekening van de notaris.

| BEELD Okapi

Corinne Holdinga
| Vertrouwensnotaris

Cees de Zeeuw
| Vertrouwensnotaris

Hoever moet de notaris gaan bij het onderzoek naar de herkomst van gelden?

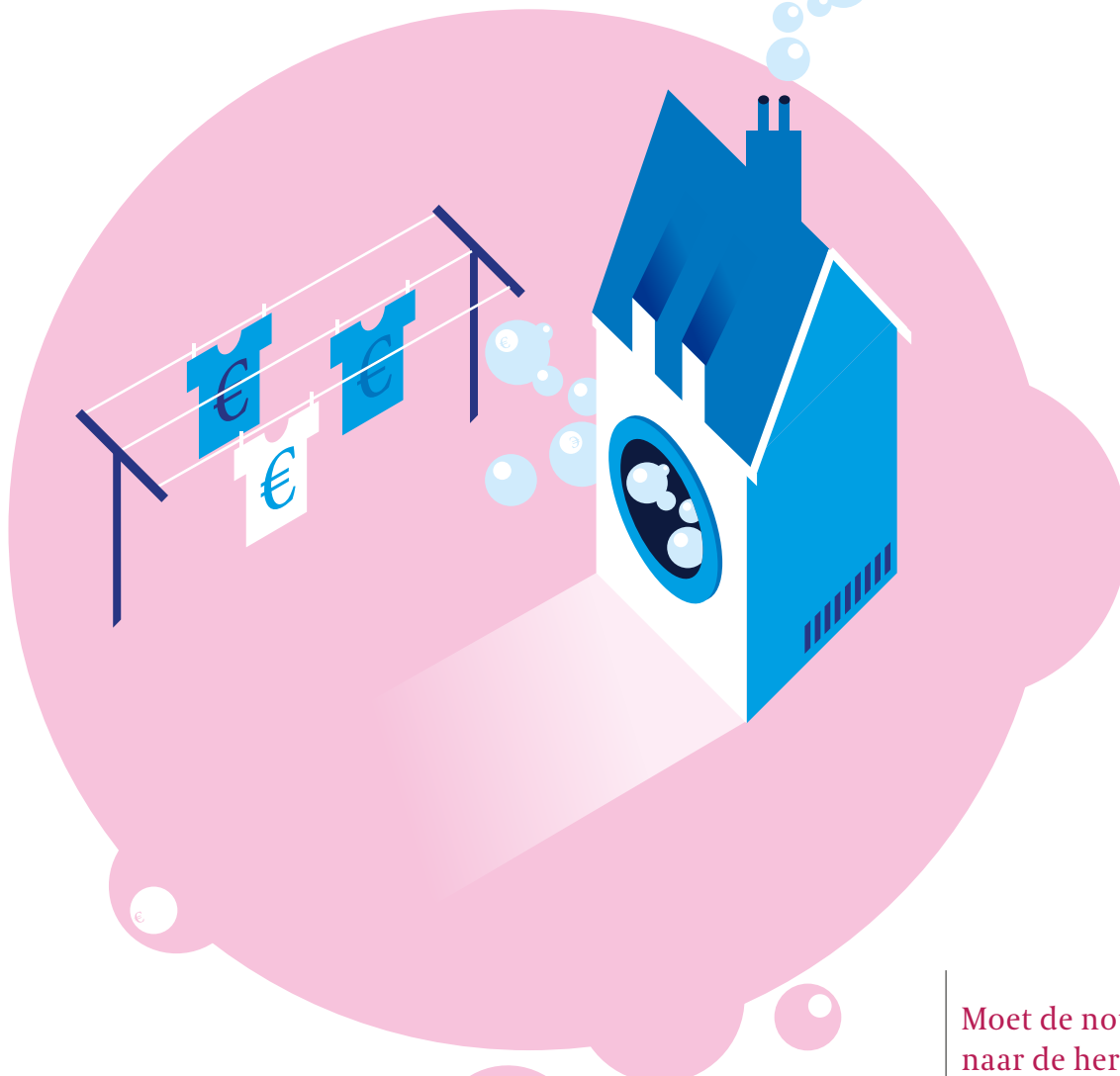
‘Het is niet gebruikelijk dat een (offshore) vennootschap geld uitleent aan haar directeur voor de aankoop van een woning. Waarschijnlijk is de directeur zelf de UBO (*ultimate beneficial owner*) van de offshore vennootschap. Wees alert, er kan sprake zijn van een witwasconstructie. Wanneer u twijfelt aan de zuiverheid van de financiering, vraag de cliënt dan of het bestaan van de vennootschap bekend is bij de Nederlandse fiscus en verifieer zijn antwoord als de omstandigheden daartoe aanleiding geven aan de hand van bijvoorbeeld zijn inkomstenbelastingaangifte. Als er geen logische antwoorden komen op de vragen van de notaris zal dienstweigering moeten volgen. Bij een vermoeden van witwassen is er bovendien een meldingsplicht.’ •

Moet de notaris (ook) onderzoek doen als de gelden via een Nederlandse bankrekening worden ontvangen?

‘Ja, want de notaris moet controleren of er met de bron van het geld niets mis is. Het feit dat de gelden via een Nederlandse bankrekening worden ontvangen, zegt niets over de herkomst. De notaris heeft een zelfstandige onderzoeksplicht en kan zich niet achter de bank verschuilen. De verplichtingen van banken zijn niet een-op-een vergelijkbaar met die van de notaris op zaaksniveau en de notaris zal zijn eigen afwegingen moeten maken. Banken wisselen bovendien geen informatie uit met de notaris.’ •

Moet de notaris ook onderzoek doen als de gelden, bijvoorbeeld bij een aandelenoverdracht, buiten de notaris om worden betaald?

‘Ja, het maakt niet uit of de gelden via de derdengeldenrekening worden voldaan of buiten de notaris om. De notaris is in beide gevallen verantwoordelijk voor de uitvoering van de transactie en daarbij hoort een onderzoek naar de herkomst van de gelden. Ook als de gelden voor een transactie niet via de derdengeldenrekening worden voldaan, kan er sprake zijn van een meldingsplicht op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft).’ •

Kan de notaris een UBO-verklaring afgeven?

‘Notarissen kunnen geen UBO-verklaringen voor hun cliënten afgeven, omdat zij niet met zekerheid kunnen vaststellen wie de UBO van een rechtspersoon is. Alleen de rechtspersoon zelf kan deze informatie verstrekken. Geef niet klakkeloos UBO-verklaringen af en teken geen

organogrammen waarvan u de inhoud niet hebt kunnen verifiëren. Notarissen kunnen ten behoeve van hun cliënten wel *legal opinions* afgeven waarin zij duidelijk aangeven welke gegevens zij wel en welke zij niet hebben kunnen verifiëren.’ •

Moet de notaris onderzoek doen naar de herkomst van ‘kleine’ bedragen die contant worden ontvangen?

‘In de Wwft wordt voor het onderzoek naar de herkomst van de gelden geen onderscheid gemaakt tussen grote en kleine bedragen. Voor contante bedragen van 10.000 euro of meer geldt een meldingsplicht op grond van de objectieve meldindicator. Bij de ontvangst van kleinere bedragen kan er (ook) sprake zijn van een vermoeden van witwassen of financieren van terrorisme. In dat geval moet de notaris een melding doen op grond van de subjectieve meldindicator. Het verbod uit de beroepsregels om meer dan 2.500 euro in contanten aan te nemen, heeft geen relatie met de onderzoeksplicht in de Wwft. In de Wwft wordt geen grens gesteld aan de onderzoeksplicht.’ •